

FUNKTSIYANIŃ SHARTSIZ EKSTREMUMIN KVAZINYUTON USILINDA TABIW

Allanazarov J.P

Ajiniyaz atındağı NMPI dotsenti

ANNOTATSIYA

Kóp ózgeriwshili funktsiyanıń shártsiz ekstremumın tabıwğa arnalğan kvazinyuton usılınıń basqa usullardan ózgesheligi kórsetilgen ham onı ámelde qollanıw jolı misaldı sheshiwde qollanılgan.

ANNOTATSIYA

Ko‘p o‘zgaruvchili funktsiyaning shartsiz ekstremumini topishga bag‘ishlangan kvazinyuton usulining boshqa usullardan xossasi yoritilgan va uni amalda qo‘llanilish yo‘li misolni yechishda qollanilgan.

АННОТАЦИЯ

Нахождению безусловного экстремума многомерной функции по сравнению с другими методами используется и метод квазиньютонов, приведены особенности из других методов и способ его применения на практике используя при решении примера.

ABSTRACT

To find the unconditional extremum of a multidimensional function in comparison with other methods, the quasi-Newton method is also used, features from other methods and a method of its application in practice are given using the example solution.

Nyuton usılın qollanıw ushin $f(x)$ funktsiyasınıń Gesse matritsasın tawıp, og‘an kerı matritsanı anıqlaw kerek boladı. Ko‘pshilik jag‘daylarda minimum noqatı izlenip atırǵan $f(x)$ funktsiyasınıń Gesse matritsası belgisiz bolıwı, ya onı esaplaw usılı qıyınshılıqlar menen baylanıslı bolıwı yamasa ol sanlı usıllardı qollanıw arqalı tabılıwı mu‘mkin. Bunnan tısqarı, $n \times n$ o‘lshemli Gesse matritsasına kerı matritsanı esaplag‘anda orınlanatug‘ın ko‘beytiw a‘melinin’ sanı n^3 qa proporsional boladı. Bul n nin’ salıstırılmalı u‘lken bolmag‘an ma‘nislerinde a‘dewir u‘lken shama boladı.

Nyuton usılınıń ko‘rsetilgen kemshiliklerinen qutılıw ushin iteratsiyalıq protsesstin’ barısında Gesse matritsasın ha‘m og‘an kerı matritsanı jasaw talap etilmeytug‘ın, al olardı juwıqlastırıw iske asırılatusı, onın’ bir neshe o‘zgeretilgen tu‘rleri islenip shıǵılg‘an. Bul iteratsiyalıq protsesstin’ ha‘r bir adımında orınlanatug‘ın arifmetikalıq a‘mellerdin’ sanın a‘dewir azaytıwǵa mwmkinshilik beredi. Sha‘rtsız ekstremum ma‘selelerin sheshiwidin’ bunday usılları *kvazinyutonlıq yamasa o‘zgermeli o‘lshemler usılları dep ataladı* (“kvazi” qosımtası latınnın’ “quasi” degen so‘zinen alıng‘an bolıp, bizin’ she “day”, “dey”, “tay”, “tey”, sıyaqlı, tap, uqsap qosımtalarına sa‘ykes keledi). Belgili kvazinyuton usıllarının’ ko‘pshiligi, $f(x)$ funktsiyası Nyuton usılında ko‘rsetilgen qa‘siyetlerge iye bolg‘anda, sızıqlıdan joqarı tezlik penen lokal jıynaqlı bolatug‘ını da‘lillengen [1,2,3].

Endi geypara kvazinyuton usıllarının’ esaplaw algoritmleri menen tanısamız. Meyli $f(x)$ eki ret u‘zliksiz differentsiallanatusı funktsiya bolsın. Sonda mına iteratsiyalıq usıldı qaraymız:

$$x^{(k+1)} = x^{(k)} + \alpha_k h^{(k)}, \quad h^{(k)} = -H_k f'(x^{(k)}) \quad (1)$$

Bundag‘ı H_k matritsasın, ol bazı bir ma‘niste $(f''(x^{(k)}))^{-1}$ matritsasın juwıqlastırǵanday etip saylap alamız. Bunın’ ushin

$$f'(x^{(k)}) - f'(x^{(k+1)}) = f''(x^{(k+1)})(x^{(k)} - x^*) + 0(\|x^{(k)} - x^{(k+1)}\|)$$

ten’liginde $f''(x^{(k+1)})$ aynımag‘an matritsa dep uyg‘arıp, $\|x^{(k)} - x^{(k+1)}\|$ shaması menen salıstırǵanda a‘dewir joqarı ta‘rtipli kishi ag‘zalarg‘a shekemgi da‘llik penen

$$(f''(x^{(k+1)}))^{-1} (f'(x^{(k+1)}) - f'(x^{(k)})) \approx x^{(k+1)} - x^{(k)} \quad (2)$$

juwıq ten'ligin jazıwg'a boladı. Egerde bunda

$$f(x) = \frac{1}{2}(Ax, x) + (b, x) \quad (3)$$

ko'rinisindegi kvadratlıq funksiya ha'm A -simmetriyalı on' anıqlang'an matritsa bolsa, onda $f'(x) = Ax + b$, $f''(x) = A$ boladı. Bul jag'dayda (2) juwıq ten'ligi mına da'l ten'ligine aylanadı:

$$(f''(x^{(k+1)}))^{-1} \Delta y^{(k)} = \Delta x^{(k)},$$

$$\Delta x^{(k)} = x^{(k+1)} - x^{(k)}, \quad \Delta y^{(k)} = f'(x^{(k+1)}) - f'(x^{(k)})$$

Sonlıqtan $(f''(x^{(k)}))^{-1}$ matritsasın juwıqlastırıştı H_{k+1} matritsası ushın

$$H_{k+1} \Delta y^{(k)} = \Delta x^{(k)} \quad (4)$$

sha'rtinin' orınlanıwın talap etiw ta'biyg'ıy na'rse boladı. Bul sha'rt *kvazinyutonlıq sha'rt dep ataladı*. Ol $(f'')^{-1}$ matritsasın juwıqlastırıwdın' ko'plegen usıllarının' tiykarında jatadı. Ha'r bir adımında (3) kvazinyutonlıq sha'rtleri orınlanatug'ın, *sha'rtsiz ekstremum ma'selelerin sheshiw usılları da kvazinyutonlıq usıllar dep ataladı*.

Meyli iteratsiyalıq usıldın' bir adımınan ekinshisine o'tkende $(f'')^{-1}$ matritsasın juwıqlastıratug'ın matritsa

$$H_{k+1} = H_k + \Delta H_k \quad (5)$$

formulası menen anıqlanatug'ın bolsın. Bundag'ı qosımsha ΔH_k matritsasın (4)-sharti orınlang'anday etip saylap aladı. Bunın' ushın (4)-ni to'mendegi ko'riniste jazadı:

$$\Delta H_k \Delta y^{(k)} = \Delta x^{(k)} - H_k \Delta y^{(k)}$$

Bul ten'likti

$$\Delta H_k = \frac{1}{(z^{(k)}, \Delta y^{(k)})} (\Delta x^{(k)} - H_k \Delta y^{(k)}) \cdot z^{(k)} \quad (6)$$

formulası menen anıqlang'an, rangi 1 ge ten' matritsa qanaatlandıradı. Bunda $z^{(k)}, (z^{(k)}, \Delta y^{(k)}) \neq 0$ sha'rtin qanaatlandıratug'ın, qa'legen vektor. Bul jerde ha'm paragraftın' aqırına shekem $u = (u_1, u_2, \dots, u_m)$, $v = (v_1, v_2, \dots, v_n)$ vektorları ushın

$$u \cdot v = \begin{bmatrix} u_1 v_1 & u_1 v_2 & \dots & u_1 v_n \\ u_2 v_1 & u_2 v_2 & \dots & u_2 v_n \\ - & - & - & - \\ u_m v_1 & u_m v_2 & \dots & u_m v_n \end{bmatrix}$$

belgilewi paydalanıladı.

Sonda $z^{(k)} = \Delta x^{(k)} - H_k \Delta y^{(k)}$ dep alıp ha'm (6) da $(\Delta x^{(k)} - H_k \Delta y^{(k)}, \Delta y^{(k)}) \neq 0$ dep uyg'arıp, (5) ni to'mendegishe jazıwg'a boladı:

$$H_{k+1} = H_k + \frac{(\Delta x^{(k)} - H_k \Delta y^{(k)}) \cdot (\Delta x^{(k)} - H_k \Delta y^{(k)})}{(\Delta x^{(k)} - H_k \Delta y^{(k)}, \Delta y^{(k)})} \quad (7)$$

Ko'binese, (3) sha'rtin qanaatlantıratug'in mına formulalardan da paydalanadı:

$$H_{k+1} = H_k + \frac{\Delta x^{(k)} \cdot \Delta x^{(k)}}{(\Delta x^{(k)}, \Delta y^{(k)})} - \frac{H_k (\Delta y^{(k)} \cdot \Delta y^{(k)}) H_k}{(H_k \Delta y^{(k)}, \Delta y^{(k)})}, \quad (8)$$

$$H_{k+1} = H_k + \left[1 + \frac{(H_k \Delta y^{(k)}, \Delta y^{(k)})}{(\Delta x^{(k)}, \Delta y^{(k)})} \right] \frac{\Delta x^{(k)} \cdot \Delta x^{(k)}}{(\Delta x^{(k)}, \Delta y^{(k)})} - \frac{(\Delta x^{(k)} \cdot \Delta y^{(k)}) H_k}{(\Delta x^{(k)}, \Delta y^{(k)})} - \frac{H_k (\Delta y^{(k)} \cdot \Delta x^{(k)})}{(\Delta x^{(k)}, \Delta y^{(k)})} \quad (9)$$

Bul (7), (8), (9) formulalarınan paydalang'anda baslang'ish H_0 matritsası esabında qa'legen on' anıqlang'an simmetriyalı matritsanı alıwg'a boladı. İs ju'zinde H_0 matritsası esabında ko'binese birlik matritsanı aladı.

Kvazinyutonlıq usıllarda adımnın' uzınlıg'ı ko'pshilik jag'daylarda, berilgen to'men tu'siw bag'ıtının' u'stinde

$$f(x^{(k)} + \alpha_k h^{(k)}) = \min_{\alpha \geq 0} f(x^{(k)} + \alpha h^{(k)}) \quad (10)$$

ma'selesinin' sheshimi esabında anıqlanadı. Ayırım jag'daylardı adımnın' uzınlıg'ın saylap alıwdın' basqa usıllarınan da paydalanadı. Ma'selen, Nyuton usılındag'ı sıyaqlı $\alpha_k = 1$ dep aladı yamasa α_k nin' ma'nisi adımdı maydalaw arqalı anıqlanadı ((4.6) formulasına qaran').

Dara jag'dayda (3) kvadratlıq funktsiyası ushın (1), (7)-(9),(10) u'sh usılı da qa'legen $x^{(0)} \in E^n$ baslang'ish juwıqlasıwınan birdey $x^{(1)}, x^{(2)}, \dots, x^{(n)}$ noqatlar izbe-izligine alıp keledi. Sonın' menen birge, $H_n = (f''(x^{(n)}))^{-1} = A^{-1}$, $x^{(n)} = x^* = -A^{-1}b = \arg \min_{x \in E^n} f(x)$

ten'likleri orınlanadı, yag'nıy kvazinyutonlıq usıllar kvadratlıq funksiyanın' minimumın n adımda tabıwg'a mu'mkinshilik beredi.

Kvadratlıq emes funksiya ushın bunday jag'daylar durıs bola bermeydi.

Biraqta, bazı bir uyg'arıwlarda $k \rightarrow \infty$ ke umtılg'anda

$$H_k - (f''(x^{(k)}))^{-1} \rightarrow 0, \quad x^{(k)} \rightarrow x^*$$

umtılatug'ının ha'm jıynaqlılıq tezligi sıızılıdan joqarı bolatug'ının ko'rsetiwge boladı [12,21,23]. Ma'selen, egerde $f(x)$ E^n ken'isliginde eki ret u'zliksiz differentsiallanatug'ın, qatan' oyıs funksiya bolsa, onda qa'legen $x^{(0)} \in E^n$ baslang'ısh juwıqlasıwında (1), (8), (10) formulaları menen anıqlang'an $\{x^{(k)}\}$ noqatlar izbe-izligi x^* minimum noqatına jıynaqlı boladı. Al, egerde $f(x) \leq f(x^{(0)})$ ten'sizligin qanaatlandırıtug'ın barlıq x lar ushın

$$\left| \frac{\partial^2 f(x)}{\partial x_i \partial x_j} - \frac{\partial^2 f(x^*)}{\partial x_i \partial x_j} \right| \leq M \|x - x^*\|, \quad i, j = 1, 2, \dots, n$$

ten'sizlikleri orınlı bolsa, onda $\{x^{(k)}\}$ noqatlar izbe-izligi x^* noqatına sıızılıdan joqarı tezlik penen jıynaqlı boladı [4].

Kvazinyutonlıq usıllardıń o'zgermeli o'lshepler usılı dep te atalıwının' ma'nisi minada. Qa'legen simmetriyalı ha'm on' anıqlang'an H_k matritsası $(u, v)_k = (H_k u, v)$ skalyar ko'beymesin ha'm onın' menen baylanısqań o'lshemdi anıqlaydı. Haqıyqatında da, $f(x^{(k)} + \Delta x^{(k)}) - f(x^{(k)})$ o'siminin' sıızılı u'lesi

$$(f'(x^{(k)}), \Delta x^{(k)}) = (H_k H_k^{-1} f'(x^{(k)}), \Delta x^{(k)}) = (H_k^{-1} f'(x^{(k)}), \Delta x^{(k)})_k$$
 ko'rinisine iye boladı. Sonlıqtan,

$H_k^{-1} f'(x^{(k)})$ vektorın $(\cdot)_k$ skalyar ko'beymeli ken'isliktin' $x^{(k)}$ noqatındag'ı $f(x)$ funksiyanın' gradienti dep esaplawg'a boladı. Solay etip, (1) usılı gradientlik usıldın' o'zgermeli o'lshepli ken'islik ushın ulıwmalastırılıwı boladı.

Kvazinyutonlıq usıllar sha'rtsiz optimizatsiyalaw ma'selelerin sheshiwidin' na'tiyjeli usılları boladı. Olar jetkilikli joqarı jıynaqlılıq tezligine iye bolıp, esaplaw algoritmlerin iske asırg'anda funksiyanın' ekinshi ta'rtpi darı tuwındılarınan du'zilgen Gesse matritsasın ha'm og'an keri matritsanı anıqlaw sıyaqlı u'lken ko'lemdegi esaplaw jumısların orınlawdı talap etetug'ın quramalı ma'seleler

sheshilmeydi. Biraqta bul usıllar mınaday kemshilikke iye: ken'isliktin' o'lishemi n u'lken bolg'anda iteratsiyalıq protsesstin' ha'r bir adımında H_k matritsaların esaplaw ha'm saqlaw EEM nin' yadının' ko'lemine joqarı talaplar qoyadı.

Mısal. To'mendegi kvadratlıq funksiyanın' minimum noqatın kvazinyutonlıq usıl menen tabın':

$$f(x_1, x_2) = 4x_1^2 + 3x_2^2 - 4x_1x_2 + x_1$$

Sheshiliwi. Ma'selenin' sheshimine $x^{(0)} = (0,0)'$ baslang'ısh juwıqlasıwın alıp, kvazinyutonlıq usıldı qollanıw ushın to'mendegi esaplawlardı orınlaymız:

$$f'(x) = (8x_1 - 4x_2 + 1; 6x_2 - 4x_1), \quad f'(x^{(0)}) = (1,0)', \quad f(x^{(0)}) = f(0,0) = 0$$

$$1\text{-adımı. a)} \quad h^{(0)} = -f'(x^{(0)}) = -f'(0,0) = (-1,0)';$$

$$x^{(1)} = x^{(0)} - \alpha \cdot f'(x^{(0)}) = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \end{pmatrix} - \alpha \cdot \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -\alpha \\ 0 \end{pmatrix};$$

$$\varphi_0(\alpha) = 4(-\alpha)^2 + (-\alpha) = 4\alpha^2 - \alpha,$$

$$\varphi_0'(\alpha) = 8\alpha - 1 = 0, \quad \alpha = \alpha_0 = 1/8;$$

$$x^{(1)} = (-1/8, 0)';$$

$$f'(x^{(1)}) = (0, 1/2)';$$

$$b) \quad k=1 \text{ bolg'anda } H_1 = H_0 + \Delta H_0, \quad H_0 = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} = E \text{ - birlik matritsa};$$

v) ΔH_0 ha'm H_1 matritsaların anıqlaw ushın (8) formulasınan paydalanamız.

Bunun' ushın da'slep to'mendegi shamalardı esaplaymız:

$$\Delta x^{(0)} = x^{(1)} - x^{(0)} = \begin{pmatrix} -1/8 \\ 0 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -1/8 \\ 0 \end{pmatrix} = (-1/8, 0)';$$

$$\Delta y^{(0)} = f'(x^{(1)}) - f'(x^{(0)}) = \begin{pmatrix} 0 \\ 1/2 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -1 \\ 1/2 \end{pmatrix} = (-1, 1/2)';$$

$$\Delta x^{(0)} \cdot \Delta x^{(0)} = \begin{bmatrix} 1/64 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}; \quad \Delta y^{(0)} \cdot \Delta y^{(0)} = \begin{bmatrix} 1 & -1/2 \\ -1/2 & 1/4 \end{bmatrix};$$

$$(\Delta x^{(0)}, \Delta y^{(0)}) = 1/8; \quad \frac{\Delta x^{(0)} \cdot \Delta x^{(0)}}{(\Delta x^{(0)}, \Delta y^{(0)})} = 8 \begin{bmatrix} 1/64 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1/8 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix};$$

$$H_0 \Delta y^{(0)} = (-1, 1/2)', \quad (H_0 \Delta y^{(0)}, \Delta y^{(0)}) = 5/4;$$

$$H_0(\Delta y^{(0)} \cdot \Delta y^{(0)})H_0 = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1 & -1/2 \\ -1/2 & 1/4 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & -1/2 \\ -1/2 & 1/4 \end{bmatrix};$$

$$\frac{H_0(\Delta y^{(0)} \cdot \Delta y^{(0)})H_0}{(H_0 \Delta y^{(0)}, \Delta y^{(0)})} = \frac{4}{5} \begin{bmatrix} 1 & -1/2 \\ -1/2 & 1/4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 4/5 & -2/5 \\ -2/5 & 1/5 \end{bmatrix};$$

$$H_1 = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1/8 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 4/5 & -2/5 \\ -2/5 & 1/5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 13/40 & 2/5 \\ 2/5 & 4/5 \end{bmatrix}$$

g) H_1 matritsasının' duris tabilg'anlıg'ına iseniw ushın (4) kvazinyutonlıq sha'rtinin' orınlanıwın ko'remiz:

$$H_1 \Delta y^{(0)} = \begin{bmatrix} 13/40 & 2/5 \\ 2/5 & 4/5 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -1 \\ 1/2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1/8 \\ 0 \end{bmatrix}$$

Demek, $H_1 \Delta y^{(0)} = \Delta x^{(0)} = (-1/8, 0)'$, yag'niy kvazinyutonlıq sha'rti orınlandı.

$$2\text{-adımı. a) } H_1 f'(x^{(1)}) = \begin{bmatrix} 13/40 & 2/5 \\ 2/5 & 4/5 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 \\ 1/2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1/5 \\ 2/5 \end{bmatrix};$$

$$b) x^{(2)} = x^{(1)} - \alpha \cdot H_1 f'(x^{(1)}) = \begin{pmatrix} -1/8 \\ 0 \end{pmatrix} - \alpha \cdot \begin{pmatrix} 1/5 \\ 2/5 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -1/8 - 1/5 \alpha \\ -2/5 \alpha \end{pmatrix};$$

$$\varphi_0(\alpha) = 4 \left(-\frac{1}{8} - \frac{1}{5} \alpha \right)^2 + 3 \left(-\frac{2}{5} \alpha \right)^2 - 4 \left(-\frac{1}{8} - \frac{1}{5} \alpha \right) \left(-\frac{2}{5} \alpha \right) + \left(-\frac{1}{8} - \frac{1}{5} \alpha \right),$$

$$\varphi_0'(\alpha) = 8 \left(-\frac{1}{8} - \frac{1}{5} \alpha \right) \left(-\frac{1}{5} \right) + 6 \left(-\frac{2}{5} \alpha \right) \left(-\frac{2}{5} \right) - 4 \left(\frac{1}{20} + \frac{4}{25} \alpha \right) - \frac{1}{5} = \frac{1}{5} + \frac{8}{25} \alpha + \frac{24}{25} \alpha - \frac{1}{5} - \frac{16}{25} \alpha - \frac{1}{5} = \frac{8\alpha + 24\alpha - 16\alpha}{25} - \frac{1}{5} = \frac{16}{25} \alpha - \frac{1}{5}, \quad \frac{16}{25} \alpha - \frac{1}{5} = 0,$$

$$\alpha = \alpha_1 = 5/16; \quad x_1^{(2)} = -\frac{1}{8} - \frac{1}{5} \cdot \frac{5}{16} = -\frac{1}{8} - \frac{1}{16} = -\frac{3}{16}, \quad x_2^{(2)} = -\frac{2}{5} \cdot \frac{5}{16} = -\frac{1}{8},$$

$$x^{(2)} = (-3/16, -1/8)'; \quad f(x^{(2)}) = -3/32, \quad f'(x^{(2)}) = f'(-3/16, -1/8) = (0, 0)'$$

Demek, $x^* = x^{(2)} = (-3/16, -1/8)'$ vektori berilgen ma'selenin' sheshimi boladı.

Berilgen funksiya kvadratlıq funksiya bolg'anlıqtan ha'm esaplawlar qa'tesiz orınlang'anlıqtan ma'selenin' da'l sheshimi kvazinyutonlıq usıldın' ekinshi adımında aq tabıldı.

Kvazinyutonlıq usıllardı qollanıwg'a baylanıslı, olardıń mınaday jaqsı qa'siyetin ayırıqsha atap o'temiz: k nın' o'siwi menen H_k matritsası Gessenin'

$J^{-1}(x^{(k)})$ keri matritsasına umtıladı. Ma'selen, joqarıdag'ı misal jag'dayında

$$J = \begin{bmatrix} 8 & -4 \\ -4 & 6 \end{bmatrix}, \quad J^{-1} = \begin{bmatrix} 3/16 & 1/8 \\ 1/8 & 1/4 \end{bmatrix}$$

boladı. Endi (8) formulasınan paydalanıp, H_2 matritssın esaplaymız:

$$\text{a) } \Delta x^{(1)} = x^{(2)} - x^{(1)} = (-1/16, -1/8)',$$

$$\Delta y^{(1)} = f'(x^2) - f'(x^1) = (0, 0)' - (0, 1/2)' = (0, -1/2)';$$

$$\text{b) } H_2 = \begin{bmatrix} 13/40 & 2/5 \\ 2/5 & 4/5 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1/16 & 1/8 \\ 1/8 & 1/4 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 1/5 & 2/5 \\ 2/5 & 4/5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3/16 & 1/8 \\ 1/8 & 1/4 \end{bmatrix};$$

$$\text{v) } H_2 \Delta y^{(1)} = \begin{bmatrix} 3/16 & 1/8 \\ 1/8 & 1/4 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 0 \\ -1/2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1/16 \\ -1/8 \end{bmatrix} = (-1/16, -1/8)', \quad H_2 \Delta y^{(1)} = \Delta x^{(1)} = (-1/16, -1/8)'$$

yag‘nıy kvazinyutonlıq sha‘rti orınladı. Demek, H_2 matritsası durıs tabılğ‘an.

Solay etip, bul esaplawlardan $H_2 = J^{-1}$ bolatug‘ını kelip shıg‘adı.

ADEBIYATLAR, СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ: (REFERENCES)

1. Otarov A.O., Allanazarov J.P., Otarov A.A. Siziqlı emes programmalaştırıw máselelerin sheshiw usılları. Nókis. Bilim. 2009.
2. Gabasov R., Kirillova F.M. Metodi optimizatsii. Minsk. BGU. 1981.
3. Grill F., Myurrey U., Rayt M. Prakticheskaya optimizatsiya. M. Mir.1985.
4. Rekleytis G., Reyvindran A., Regsdel K. Optimizatsiya v texnike, T.1. M. Mir, 1986.